

leer
pflicht

leerplicht

Vanaf welke leeftijd moet je naar school en wanneer mag je er van af? Mag je een dag thuis blijven als je ouders dat goed vinden? Moet je altijd een briefje van de dokter hebben als je ziek bent? Mag de school je buitenzetten als je niet in de school past? Een beknopt overzicht van de regels.

Wanneer begint de leerplicht?

De leerplicht begint in het jaar dat je zes wordt en eindigt op je achttiende verjaardag. Wie geboren is in 2009 wordt leerplichtig op 1 september 2015. Je wordt ingeschreven in een school en je volgt de lessen op de dagen en uren zoals voorzien.

Na het basisonderwijs ga je naar het secundair onderwijs. Als je een getuigschrift van het basisonderwijs hebt, ga je naar het eerste leerjaar A van het secundair onderwijs. Als je 12 of 13 bent, maar geen getuigschrift hebt, ga je naar het eerste leerjaar B. Met toestemming van de klassenraad kan je soms naar het eerste leerjaar A. Je kan eventueel ook nog een achtste jaar in het basisonderwijs blijven. De klassenraad en het CLB (=centrum voor leerlingenbegeleiding) geven advies. Je ouders beslissen.

Is leerplicht hetzelfde als schoolplicht?

Tussen je zesde en je achttiende verjaardag ben je leerplichtig maar niet schoolplichtig. Je ouders mogen gedurende deze periode of voor een deel daarvan thuis les geven. Ze moeten dit vooraf melden aan het Departement Onderwijs. Voor een verklaring van huisonderwijs: zie achteraan.

Moet je voltijds onderwijs volgen tot je 18 bent?

Voltijds onderwijs is slechts tijdelijk verplicht. Je kan deeltijds leren:

- als je 15 jaar bent én het 2de jaar secundair onderwijs hebt gevolgd
- als je 16 jaar bent

Als je niet meer voltijds wil leren, zijn er enkele mogelijkheden:

- het deeltijds beroepsonderwijs of het zeevisserijonderwijs
- een middenstandsopleiding
- andere erkende vorming

Voor meer uitleg over de mogelijkheden kan je terecht bij het CLB (= centrum voor leerlingenbegeleiding). Voor adressen van scholen kan je terecht bij de Vlaamse Infolijn of op de website van het Departement Onderwijs (zie hierna).

Moet je elke dag naar school gaan?

Je moet inderdaad de lessen volgen op alle schooldagen vanaf 1 september tot 30 juni. In het secundair onderwijs moet je soms zelfs in juli en augustus les volgen, stage lopen of examens afleggen. Tot je 18 jaar bent, zijn je ouders ervoor verantwoordelijk dat je elke dag de lessen volgt. Vanaf je 18de verjaardag ben je zélf verantwoordelijk. Je zal dan ook zelf eventuele afwezigheden moeten verantwoorden.

Wat als je ziek bent?

Als je ziek bent, moet je niet naar school. Zowel in het basis- als in het secundair onderwijs moet je een doktersattest hebben als je meer dan drie opeenvolgende dagen afwezig bent. Voor ziekte van

kortere duur is een briefje van je ouders oké. Alleen als je al vier keer in één schooljaar zo'n briefje meebracht, moet je de volgende keer een doktersattest hebben. Als je ziek bent tijdens de examenperiode moet je in het secundair onderwijs altijd een doktersattest hebben.

Mag je om andere redenen wegblijven van school?

Er zijn een paar redenen om van school weg te blijven tussen 1 september en 30 juni: als je opgeroepen wordt voor de rechtbank, om deel te nemen aan één van de wettelijk erkende religieuze feestdagen, om de begrafenis van een naast familielid bij te wonen of omwille van maatregelen in het kader van de bijzondere jeugdzorg. Je moet een briefje van je ouders bezorgen aan de directie.

Hoe zit het met de leerplicht in speciale situaties?

Ben je leerplichtig als je niet de Belgische nationaliteit hebt?

Als je in België verblijft, ben je leerplichtig. Je moet je inschrijven in een school en gewoon naar de les gaan vanaf de 60ste dag nadat je ingeschreven bent in de gemeente. Ook als je geen officiële verblijfspapieren (meer) hebt, gelden deze regels.

Ben je leerplichtig als je een handicap hebt?

In principe ben je inderdaad leerplichtig. Afhankelijk van handicap en voorkeur kan je terecht in het gewoon onderwijs of in het buitengewoon onderwijs. Uitzonderlijk kan voor de periode van het basisonderwijs ook onderwijs aan huis worden georganiseerd. Daarvoor heb je een toelating nodig van de Provinciale Commissie van Advies voor het Buitengewoon Onderwijs (CABO). Als je een zeer ernstige fysieke of psychische handicap hebt, kan het CABO vrijstelling van leerplicht geven. Adressen van de CABO's kan je opvragen bij de Vlaamse Infolijn (zie verder).

leerplicht

Ben je leerplichtig als je geen vaste verblijfplaats hebt?

Ook als je ouders op de kermis staan of binnenschipper zijn, gelden alle regels van de leerplicht, precies zoals voor je leeftijdsgenoten

Ben je leerplichtig als je verhuist naar het buitenland?

Als je domicilieadres (=hoofdverblijfplaats) in België blijft, moet je het Departement Onderwijs op de hoogte brengen. Zo blijf je in orde met de leerplichtwet. Als je domicilieadres naar het buitenland verplaatst wordt, moet je de leerplichtwet van dat land naleven.

Mag de directeur je naar huis sturen?

In het basisonderwijs mag dat niet. Een school kan een leerling wel schorsen of uitsluiten. Een schorsing betekent dat je gedurende een bepaalde periode de lessen en activiteiten niet mag bijwonen. Uitsluiting betekent dat je definitief uit de school verwijderd wordt vanaf het moment dat je in een andere school bent ingeschreven. In tussentijd moet de school je opvangen tot het einde van de schorsing of tot je terecht kan in een andere school. Die verplichte 'opvang' is beperkt tot één maand (vakantieperiodes niet inbegrepen).

In het secundair onderwijs kan de directie bij tijdelijke uitsluiting de toegang tot de school weigeren. In uitzonderlijke gevallen kan men een leerling ook definitief uitsluiten. De school moet hiervoor de procedure volgen die in het schoolreglement staat. De directie moet in ieder geval eerst luisteren naar de versie van de leerling en zijn ouders. Daarna moet ze de ouders per brief inlichten over haar beslissing. De strafmaat moet in verhouding staan tot de problemen die de leerling heeft veroorzaakt. De school moet zich samen met het CLB (= centrum voor leerlingenbegeleiding) inzetten om een nieuwe school te vinden.

Wanneer eindigt de leerplicht?

De leerplicht eindigt op je achttiende verjaardag. Als je pas 18 wordt na 30 juni, dan eindigt de leerplicht op 30 juni. Als je voor 30 juni jarig bent, dan moet je in principe vanaf je verjaardag niet meer naar school. Waarschijnlijk zal de school aandringen om het jaar af te maken. Sancties zijn niet mogelijk, maar overweeg zelf om nog een paar maanden of weken vol te houden. Als schoolverlater van het algemeen secundair onderwijs heb je slechts recht op stempelgeld als je het zesde jaar afmaakt, d.w.z. tot en met de examens. Je moet niet slagen, maar je moet wel examens doen. Als schoolverlater van het technisch of beroepsonderwijs heb je recht op stempelgeld als je het derde jaar hebt afgemaakt (uiteraard pas vanaf je 18de verjaardag).

De leerplicht kan dus eindigen vooraleer je een diploma secundair onderwijs op zak hebt. Uitzonderlijk kan de leerplicht ook eindigen voor je 18 bent, namelijk als je bv. op je zeventiende al een diploma secundair onderwijs hebt.

Kan je gestraft worden als je de leerplichtwet overtreedt?

Als je de leerplichtwet overtreedt, is het mogelijk dat je ouders voor de politierechtbank moeten komen. Zeker als er sprake is van misbruik: bv. als je ouders je thuis houden om bij hen of bij anderen te gaan werken. De controle op de leerplicht gebeurt aan de hand van het rijksregisternummer. Je bent niet verplicht het nummer door te geven aan de school. De school zal het dan opvragen bij de overheid.

Wie had nog nooit zin in spijbelen? Iedereen natuurlijk. Een aantal leerlingen spijbelt echt. En dat kan gevolgen hebben.

Vanaf de eerste halve dag onwettige afwezigheid kan de school zelf bepalen hoe ze hierop reageert. Vanaf tien halve dagen onwettige afwezigheid moet de school het CLB (centrum leerlingenbegeleiding) inschakelen en wordt er een leerlingenbegeleiding opgestart. Als de school noch het CLB er in slaagt om de leerling opnieuw naar school te krijgen, kan het dossier worden doorgestuurd naar het Ministerie van Onderwijs. Dat kan op zijn beurt het parket inschakelen. Wie twee schooljaren na elkaar minstens 30 halve dagen ongewettigd afwezig is, verliest bovendien zijn/haar studiebeurs voor het tweede jaar. Voor meer informatie: zie website van het ministerie van onderwijs en het Spijbelteam.

Adressen, folders, websites

Informatie in verband met de leerplicht

Vlaamse Infolijn – Onderwijs
Koning Albert II-laan 15 - 1210 Brussel –
Gratis nummer 1700

infolijnonderwijs@vlaanderen.be en www.ond.vlaanderen.be/infolijn

Informatiepunt Ouders en Leerlingen
Koning Albert II-laan 15 - 1210 Brussel
Basisonderwijs: 02/553.92.32

scholen.basisonderwijs.agodi@vlaanderen.be
Secundair onderwijs: 02/553.89.59
info@ond.vlaanderen.be

leerplicht

Folders i.v.m. de leerplicht

Departement Onderwijs - Cel Publicaties
Koning Albert II-laan 15 - 1210 Brussel - 02/553.66.53
onderwijspublicaties@vlaanderen.be
www.ond.vlaanderen.be/publicaties
Folders: Leerrecht en leerplicht 2007

Adressen van de scholen voor deeltijds onderwijs

www.ond.vlaanderen.be/onderwijsaanbod en
www.ond.vlaanderen.be/onderwijsaanbod/dbso voor de adressen
van de scholen voor deeltijds beroepssecundair onderwijs

Verklaring van huisonderwijs

www.ond.vlaanderen.be/basisonderwijs
Kies: 'Ouders' en dan 'Verklaring van huisonderwijs'.

Adressen van de Centra voor Leerlingenbegeleiding

www.ond.vlaanderen.be/clb en kies voor 'Adressen'

Leerlingenrechten

Vlaamse Scholierenkoepel
Paleizenstraat 90 - 1030 Brussel - 02/215.32.29
info@vsknet.be en www.vsknet.be

Spijbelen en schoolverzuim

Het Spijbelteam
Kon.AlbertII-laan 15 - 1210 Brussel - 02/559.86.83
spijbelen@vlaanderen.be

JIP

En dan is er ook nog het JIP!

Wil je meer uitleg over dit thema? Wil je één van de vermelde websites of folders bekijken? Loop dan binnen in het JIP of jongereninformatiepunt. Je kan er terecht met vragen of problemen in verband met wonen, werk, seks, relaties, sport, jeugdverenigingen, vorming, drugs, geld, cultuur, toerisme, mobiliteit, gezondheid, onderwijs, geweld enz.

In een JIP kan je zelf informatie opzoeken, maar je bent er ook welkom voor een gesprek. Als je wil, zoekt de JIP-medewerker mee naar een antwoord op je vraag of een oplossing voor jouw probleem. Heb je verder advies, hulp of begeleiding nodig, dan word je doorverwezen naar een persoon of dienst die je verder kan helpen.

Voor het adres en het telefoonnummer van een JIP in de buurt: zie www.jips.be.



Voorjaar 2009



Vlaams InformatiePunt Jeugd vzw
Zuidlaan 25-27 • 1000 Brussel

www.jips.be